

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:anglistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
19.5.2008

Diplomant: Pavla Zichová

Aprobace: ČJ-AJ/ZŠ

Recenzent*)
Vedoucí*) diplomové práce
PhDr.Marie Ernestová

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Participiální premodifikace a postmodifikace substantiv Participial premodification and postmodification of nouns

(téma)

Cílem česky psané DP (celkem 80 stran) je výzkum vazeb, v nichž je substantivum modifikováno přítomným či minulým tvarem slovesného participia, které plní funkci jeho přívlasktu. Práce porovnává četnost výskytu těchto dvou participiálních tvarů ve třech funkčních stylech (odborném, publicistickém a uměleckém) a soustřeďuje se na jejich postavení ve vztahu k substantivu a též na případy, kdy původně participiální tvary přecházejí v adjektiva.

Teoretická část (str. 9-26) sestává ze třech kapitol.

První je věnována participiu jako neurčitému tvaru slovesnému obecně, jeho formám, jeho vnitřní členské funkci a jeho odpovídajícím protějškům v češtině.

Druhá kapitola pojednává o modifikaci substantiva participiálními tvary, tj. o premodifikaci přítomným a minulým participiem, postmodifikaci přítomným a minulým participiem a dále zmiňuje faktory, které ovlivňují postavení modifikátoru vůči podstatnému jménu.

Třetí kapitola se soustřeďuje na participiální adjektiva, tj. tvary, které z důvodu častého užívání v typických adjektivních pozicích začínají být chápány více jako adjektiva než slovesa.

Autorka v této části předkládá nejaktuálnější pohledy na zkoumaný problém především podle D. Bibera a kol., L. Duškové a kol., R. Huddlestona a G.K. Pulluma, M. Swana a R. Quirka a kol.

V praktické části (str. 27-73) jsou v první kapitole představeny zkoumané zdroje a ve druhé kapitole participium co do formy a frekvence výskytu *-ing* forem oproti *-ed* formám a četnost výskytu participií v postavení *před* a *za* jménem.

Třetí kapitola rozebírá vliv činitelů na prepozici a postmodifikaci modifikátoru jako je význam stálé a dočasné vlastnosti, rozdílný lexikální význam téhož participia v závislosti na postavení vzhledem k substantivu, užití členu, složenost adjektiva a přítomnost dalšího rozvíjejícího členu.

Tatáž kapitola zkoumá kumulaci premodifikujících participií a jejich vzájemný vztah (tj. submodifikaci) a dále participia, která byla nalezena v obou pozicích. Ty autorka rozdělila na případy snadno a obtížně vysvětlitelné. Ve druhém případě jde o příklady, u nichž není zcela zřejmé, proč se participium nachází právě v dané pozici. Diplomantka zvolila šest ukazatelů: formální hledisko, významové hledisko, střet sémantické a syntaktické oblasti, syntaktické hledisko, stylistické hledisko a případy poměrně neomezeného užití participií. Všechny tyto podskupiny jsou dokumentovány četnými příklady z vlastní excerptce s autorčiným komentářem.

Čtvrtá kapitola pojednává o participiích přecházejících v adjektiva. Zde se autorka soustředila pouze na premodifikaci jako na příznačnější umístění pro adjektiva vůbec a svoje příklady rozdělila do dvou skupin. V první uvedla participia vykazující všechny vlastnosti adjektiv, tj. možnost intenzifikace pomocí adverbia *very*, stupňovatelnost pomocí *more* a *most*, možnost fungovat jako predikativní adjektiva, možnost odvozování adverbii pomocí sufixu *-ly* a schopnost vyjadřovat stav nebo vlastnost modifikovaného substantiva. Do druhé skupiny shromáždila participia, od kterých nelze odvozovat adverbia pomocí *-ly*, nebo která se nepoužívají s výrazy *very* a nelze je opisně stupňovat, přičemž vyjadřují stav nebo vlastnost, a je možno jich použít jako doplnění sponových sloves. V rámci této skupiny autorka zmiňuje zvláštnosti participií se zápornou předponou *un-* a minulých participií s příponou *-en*, jakož i některá složená adjektiva, která vykazují řadu výjimek.

V závěru práce autorka konstatuje převahu tvarů minulých nad přítomnými a převahu prepozice nad postpozicí. Její výzkum potvrdil platnost kritérií stanovených teoretickými autoritami, ale odhalil i případy, které nelze určit s absolutní platností nebo se vymykají očekáváním. Např. na s. 38 autorka hovoří o participiích bez premodifikace (*the approaching guest*) a netypických nezvztávaných přítomných participiích odvozených od tranzitivních sloves (*neutralizing effects*): lze se domnívat, že jde o ojedinělé výjimky nebo o postupující vývojové tendence?

Jde bezesporu o velmi přínosnou práci, neboť zkoumaný jev není dosud podrobně prozkoumán v běžně dostupných teoretických studiích. Tím spíše je třeba autorku pochválit za vlastní komentáře k popisovaným příkladům. Kladně hodnotit je třeba i práci s teoretickými zdroji. Celkově je DP velmi pečlivě a přehledně zpracována s nepatrným počtem chyb či nepřesností:

s. 16 ... se jedná se ...

s. 17 ... Qiurk

s. 25 Obrat ... *narazíme* například u Duškové by si snad zasloužil méně expresivní slovo

s. 27 ... vyjadřování rodilých *mluvčí* angličtiny

s. 36 Je '*over-concerned life*' spojení **předložky** a participia?

s. 38 Je *increase* sloveso pouze nepřechodné?

s. 40 ... *concerned* ve spojení s předložkou *with* nenabývá pouze významu '*interested in sg*', ale také '*dealing with a particular subject*' a '*involved in sg*'.

s. 42 ... 565:155, a to převážně ...

Závěry jsou formulovány přesvědčivě, účelně stručně a k věci. Lze konstatovat, že diplomantce se podařilo úspěšně zvládnout poměrně složitý úkol. Z toho důvodu navrhuji DP hodnotit jako **v ý b o r n o u**.

- výborně-

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

Marie Encsdová
podpis oponentky diplomové práce

19.5.

V Českých Budějovicích dne 2008.....

Stupeň kvalifikace	v ý b o r n ě	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------------	-------------	-------	-----------